

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ DE L'ASSEMBLEA DE L'ACM A MOLINS DE REI

El proper 28 de maig de 2023, se celebraran les eleccions municipals que clouran l'actual mandat 2019-2023. Ha estat un dels períodes més complexos des de la recuperació de la democràcia. Haver d'afrontar els efectes de la COVID; la crisi econòmica i social que s'ha agreujat per les conseqüències de la guerra d'Ucraïna, amb una especial incidència en l'àmbit energètic; la inflació que estem patint i els efectes del canvi climàtic, han posat a prova la nostra societat i també la capacitat de reacció dels governs locals del nostre país.

Entenent que molts dels reptes que se'ns han plantejat són estructurals i tindran continuïtat en els propers anys, els ens locals associats a l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, els pobles i ciutats de Catalunya, palesem la necessitat d'enfortir el primer nivell de l'administració per a poder garantir el dret a una bona administració que ha de tenir la nostra ciutadania per afrontar el futur.

És per això que, els ens locals de Catalunya, proposem

A) Enfortir els ens locals de Catalunya a nivell competencial

Des de l'Associació Catalana de Municipis, estem impulsant la llei de Govern i Finances Locals de Catalunya. Cal concretar un nou marc jurídic que atorgui les competències i els recursos perquè els Ajuntaments i els Consells Comarcals puguin afrontar els nous reptes amb la seguretat jurídica i amb el finançament que requereix l'administració més propera al ciutadà.

Cal que el sistema institucional del nostre país es pugui adaptar d'una manera eficaç i eficient a la nova realitat i fer-ho des de l'asimetria territorial que caracteritza Catalunya. Això comporta consolidar competències que es presten molt millor des de la proximitat i que, actualment, no tenen l'empара jurídica suficient.

B) Dotar els Governos locals del finançament que els hi correspon

L'administració local ha de donar resposta, des de la primera línia, a les desigualtats que provoca la crisi socioeconòmica i impulsar les solucions per a resoldre-la. El sistema de finançament actual no resol adequadament les situacions que hem patit i que estem patint.

En aquests darrers mesos, els Ajuntaments hem constatat que el principi de suficiència financera no es compleix:

- L'Impost sobre l'Increment del Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana.

És una de les fonts d'ingressos estructural per l'àmbit local, suposa al voltant del 5% del total dels ingressos, i ha acabat esdevenint un impost sense seguretat jurídica i amb una recaptació inferior a la que s'havia consolidat en els darrers anys.

S'està tramitant la reforma d'aquest impost al Congrés dels Diputats i hem de reclamar que es resolgui de manera urgent tant l'empara jurídica com la garantia d'ingressos per aquest impost. Alhora, cal també resoldre la compensació dels efectes de la minoració d'ingressos produït per les sentències judicials durant tot aquest període.

- La crisi energètica.

La greu crisi energètica ha suposat per als ens locals un augment del cost en el preu del servei en l'enllumenat públic i els equipaments. Una decisió que atenuaria el cost, és l'ampliació de rebaixa de l'IVA.

Des del passat mes de juliol, tots els punts de subministrament elèctric amb potència contractada inferior o igual a 10KW estan pagant un IVA reduït del 5%. Com és sabut, els ens locals, com els particulars, no es poden deduir l'IVA. I la majoria tampoc es pot beneficiar d'aquesta reducció del tipus impositiu, ja que el 85% de la facturació dels ens locals té contractada una potència superior als 10 KW. En aquest sentit, l'assemblea de l'ACM reclama que aquest IVA reduït del 5% s'apliqui també a tots els punts de subministrament de titularitat dels ens locals de Catalunya. Això no suposa una reducció d'ingressos per a l'Estat ja que ha augmentat considerablement la base imposable.

- L'increment de les retribucions dels treballadors del sector públic

L'anunciat augment de les retribucions de la funció pública a nivell estatal repercutirà també en l'àmbit local, sense que aquest augment de despesa, com a conseqüència de la inflació, també estructural i que es consolida, tingui una contrapartida en uns majors ingressos.

A aquests tres exemples, hi hem d'afegir que, fruit de l'augment de preus dels materials i les matèries primeres, moltes de les adjudicacions en contractes d'obra s'han de revisar a l'alça. A banda de la manca de recursos propis, les obres que estan cofinançades, no reben un complement per part de les administracions supramunicipals.

Aquesta manca de suficiència financera no es pot solucionar amb les eines que disposem els ens locals. Les figures impositives que preveu l'Ordenament Jurídic ja estan prou tensionades i no ens podem permetre una major pressió fiscal des de l'àmbit local.

Cal un replanteig estructural del finançament de les administracions públiques, a tots els nivells, que doni resposta als dèficits que acumula l'àmbit local. Mentre no es produeixi aquesta reforma, cal incrementar, de manera urgent, les transferències que reben els Ajuntaments a través de la participació en els tributs i els ingressos de l'Estat i que representen gairebé un 70% de les transferències que reben els Ajuntaments de Catalunya.

També, la nova Llei de Govers i finances locals ha de comportar un repartiment més just entre les administracions públiques catalanes, atorgant a les competències locals el finançament que els hi correspon. Cal recordar que, del total de transferències als Ajuntaments, un 15% provenen de la Generalitat.

C) Vetllar per l'Equitat territorial

Les convocatòries i la gestió dels Fons Next Generation han posat en evidència, una vegada més, que per a garantir la igualtat d'oportunitats de la ciutadania, visqui on visqui, cal vetllar per l'equitat territorial en l'accés i el repartiment de recursos.

Tres quartes parts dels nostres Ajuntaments, tenen una població inferior a 2.000 habitants. Però, en canvi, han de garantir els mateixos serveis bàsics que els de més població. I els recursos i les eines de les que disposen, no són les mateixes.

Iniciatives com l'Agenda Rural, l'Estatut del Municipi Rural, la llei de Territori o l'abans esmentada Llei de Govers i finances locals, han d'evitar una Catalunya a dues velocitats.

Des de l'ACM, a través de la central de compres, contribuïm a facilitar també aquesta equitat territorial, tant per l'agilització dels procediments de contractació com per l'aplicació d'economies d'escala per obtenir el millor preu pels Govers locals, independentment del número d'habitants.

D) Dignificar la tasca de l'electe local

També, des de l'ACM, estem impulsant el primer Estatut de l'electe local de Catalunya. La tasca, les responsabilitats que implica dedicar-se als altres fent de regidor o regidora, alcalde o alcaldessa, han de tenir un suport, un reconeixement i uns recursos que actualment no són suficients.

La dignificació de la figura de l'electe local s'ha de posar com a prioritat d'un sistema que concentra, en els més de nou mil electes locals de Catalunya, una responsabilitat cabdal per al bon funcionament de les nostres comunitats.

La formació, la capacitació, l'adequada retribució, la protecció jurídica, la compatibilització o la garantia de retorn a la vida laboral o la conciliació amb la vida familiar, són aspectes que cal abordar de manera urgent si volem dignificar la tasca dels qui dediquen una part de la seva vida al servei dels altres.

E) Preservar la tasca del municipalisme

Aquesta legislatura hem celebrat els quaranta anys de la nostra entitat. Haver assolit com a associats gairebé la totalitat dels ens locals de Catalunya, ens legitima i ens esperona a continuar exercint la nostra tasca en defensa del municipalisme.

L'acció conjunta dels Ajuntaments ha permès impulsar la transformació del nostre país al costat de la resta de les institucions.

També les entitats municipalistes hi hem contribuït. Poder oferir de manera conjunta la compra o la prestació de serveis, l'assessorament, la formació de tècnics i electes o la defensa conjunta dels interessos locals davant la resta d'administracions, ens fan útils al municipalisme i a la ciutadania.

En aquest sentit, aquest mandat ha esdevingut clau per avançar cap a la unitat i, alhora, per afrontar els principals reptes del municipalisme. Aquesta unitat d'acció i necessària coordinació ha permès enfortir i defensar els interessos del món local des de les entitats municipalistes en plena corresponsabilitat amb la resta d'institucions, d'una manera independent i aportant els valors de la proximitat a la nostra societat. Aquesta és una funció que cal preservar i impulsar encara amb més força en els propers anys. I aquesta tasca és plenament compatible i complementària amb l'enfortiment d'un òrgan estatutari com és el Consell de Govern Locals o amb el Consell Català de municipis rurals.

Molins de Rei, 7 d'Octubre de 2022.